Studiehandledning

Didaktik 1 – Skolans kunskapsuppdrag (7,5 hp)

DIG05U UDG05L

Vårtermninen 2025

Kursansvarig: Larissa Mickwitz

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)
Telefax: 08-15 83 54
E-post: info@edu.su.se

Kontaktuppgifter

Kursansvarig

Larissa Mickwitz (larissa.mickwitz@edu.su.se)

Kursadministratör

Ann Ravelin (ann.ravelin@edu.su.se)

Seminarieledare

Ann Kylén (ann.kylen@edu.su.se)
Kajsa Falkner (kajsa.falkner@edu.su.se)
Larissa Mickwitz (larissa.mickwitz@edu.su.se)

Föreläsare

Ann Kylén
Eva Svärdemo Åberg
Larissa Mickwitz

Universitetskonto och Athena

Lärplattformen *Athena* används i kursen för information kring uppgifter och eventuella schemaförändringar. Se därför till att du har ett användarnamn och lösenord för Athena innan du börjar kursen. All löpande information kommer att publiceras där. Om du behöver hjälp eller får problem med Athena kontaktar du it-supporten för studenter, se: http://www.su.se/utbildning/studentservice/it-för-studenter/it-support

Kursens innehåll

Centralt för delkursen är din utveckling som lärare. Därmed kommer du under kursen att betrakta skolans verksamhet ur ett lärarperspektiv. Detta gör du bl. a. genom att reflektera, problematisera och diskutera litteraturen och frågeställningar i förhållande till skolans verksamheter, lärares arbete och elevernas lärande. Undervisningen sker i form av individuella litteraturstudier, föreläsningar, seminarier och en obligatorisk fältstudie.

Ur kursplanen:

Kursens innehåll
Kursen syftar till att åskådliggöra skolans kunskapsuppdrag i relation till skolans styrning och skolpraktikens villkor. I kursen ges en introduktion till läroplansteori och didaktikens frågor och begrepp. Fokus riktas mot skolans formulerade och realiserade uppdrag med särskild betoning på vad som i dessa räknas som giltig och eftersträvansvärd kunskap. Centralt i kursen är utövandet av lärarprofessionen i mötet mellan styrning och praktik.

Förväntade studieresultat
Efter att ha genomgått kursen förväntas studenten kunna:

1. Redogöra för läroplansteoretiska perspektiv och hur relationen mellan den politiska styrningen av skolan och skolans verksamhet förstås i denna tanketradition.

2. Beskriva och diskutera didaktikens frågor utifrån olika perspektiv på kunskap, undervisning och lärande.

3. Analysera och diskutera undervisningsprocesser och lärandesituationer med utgångspunkt i kursens teoretiska perspektiv.

4. Diskutera och analysera styrdokumentens och andra faktorers betydelse för lärarprofessionen

Kurslitteratur

Obligatorisk litteratur

Ackesjö, H. & Dahl, M. (2022). Pedagogisk takt i fritidspedagogisk undervisning: En välregisserad dans mellan lärare och elever. *Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk*, 8(1): 63-77 https://doi.org/10.23865/ntpk.v8.3331

Biesta, G. (2015). What is Education For? On Good Education,Teacher Judgement, and Educational Professionalism. *European Journal of Education*,Vol. 50, Nr. 1, s. 75-87 https://www.jstor.org/stable/26609254

Bjørndal, C. R. P. (2018). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning.* Stockholm: Liber. (ca 100 s.)

Blomström, V. & Wennerberg, J (2021). *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur (ca 70 sidor)

Hansén, S.-E. & Forsman, L. (2017). *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur (ca 120 s.)

Mickwitz, L. (2015). Den professionella lärarens möjlighetsvillkor. *Utbildning & Demokrati* 2015, vol. 24, nr 2, 33–54 (20 s) https://doi.org/10.48059/uod.v24i2.1035

Phillips. D.C., & Soltis, J. F. (2014). *Perspektiv på lärande.* Lund: Studentlitteratur. (ca 170 s.)

Wahlström, N. (2022). *Läroplansteori och didaktik*. Malmö: Gleerups (ca 140 s.)

Sammanlagt ca 800 sidor. Därtill tillkommer ett urval av styrdokument för svensk skola (se http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser)

Referenslitteratur

Broady D. (2007). Den dolda läroplanen. *KRUT* nr 127 (3/2007) (90 s.)

Lundgren U.P. (1999). Ramfaktorteori och praktisk utbildningsplanering. *Pedagogisk Forskning i Sverige* nr 1 (10 s.)

Undervisningsformer

Individuella litteraturstudier

Till varje undervisningstillfälle förväntas du ha läst och satt dig in i den kurslitteratur som finns angiven i schemat. På så vis kommer du och dina kurskamrater att ha en gemensam grund att stå på vid de tillfällen ni arbetar tillsammans. Tänk på att införskaffa litteraturen i god tid och gör gärna ett eget ”lässchema” som är förenligt med livet utanför studierna.

Föreläsningar

1. I början av kursen ges en föreläsning av Larissa Mickwitz som syftar till att presentera läroplansteorin och hur vi kan förstå undervisningens villkor i ett läroplansteoretiskt perspektiv.

   Litteratur:
   Wahlström, N. (2022). *Läroplansteori och didaktik*. Kapitel 1-3
   Mickwitz, L. (2015). Den professionella lärarens möjlighetsvillkor. *Utbildning & Demokrati* 2015, vol 24, nr 2, 33–54

2. Den andra föreläsningen *Teoretiska perspektiv på lärande* och ges av Ann Kylén.

   Litteratur:

Phillips. D.C., & Soltis, J. F. (2014). *Perspektiv på lärande.* Lund: Studentlitteratur kap. 1, 3, 5, 6
Säljö, R. (2017). Lärande och lärandemiljöer. I: S-E. Hansén, & L. Forsman. *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

3. Den tredje föreläsningen ges av Eva Svärdemo Åberg och handlar om observation som metod.

   Litteratur:
   Bjørndal, C. R. P. (2018). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning.* Stockholm: Liber Kapitel 1-3 + 7

4. Den fjärde föreläsningen handlar om att kritiskt beakta frågan omvad god utbildning kan vara och ges av Larissa Mickwitz

   Litteratur:
   Biesta, G. (2015). What is Education For? On Good Education,Teacher Judgement, and Educational Professionalism. *European Journal of Education*,Vol. 50, Nr. 1, s. 75-87
   Mickwitz, L. (2015). Den professionella lärarens möjlighetsvillkor. *Utbildning & Demokrati* 2015, vol. 24, nr 2, 33–54 (20 s)

Seminarier

I kursen ingår fyra obligatoriska seminarietillfällen som är uppbyggda kring kurslitteraturen och de förväntade studieresultaten. Undervisningen sker delvis på plats på universitetet och på distans via Zoom och Athena (se Time Edit för exakt schema). Du kommer att ingå i en seminariegrupp om ca 25 personer som leds av en lärare. Varje seminariegrupp kommer vidare att delas in i mindre arbetsgrupper om ca fem deltagare.

Som ett led i att strukturera seminarierna kommer de i tur och ordning att fokusera olika aspekter av kursens tematik: (1) Ett läroplansteoretiskt perspektiv på skolans kunskapsuppdrag (2) Kunskap, undervisning och lärande (3) Kunskap, undervisning och lärande – frågan om god utbildning (4) Skolans kunskapsuppdrag i teori och praktik. Seminarierna består av diskussioner i grupper samt föreläsning/seminarium i helgrupp av inläst seminarielitteratur.

Seminarium 1. Ett läroplansteoretiskt perspektiv

Seminarium 1 följer upp föreläsningen med Larissa Mickwitz och syftar till att vara till stöd för att nå det förväntade studieresultat som handlar om att kunna beskriva och diskutera didaktiska frågor med utgångspunkt i läroplansteori. Under seminariet får du möjlighet att fördjupa dig i läroplansteroin och de frågor som fokuseras i detta perspektiv i gemensamma fördjupande diskussionsfrågor.

Under seminariet börjar vi även förbereda den fältstudie som ingår i kursen. Förbered dig därmed genom att ta fram och läsa de delar av läroplanen/kursplaner som du tänker att du ska genomföra fältstudien i.

Aktuell kurslitteratur: Blomström, V. & Wennerberg, J (2021), s. 91-96 + 103-117, Hansén, S.-E. & Forsman, L. (2017) kap. 1, 3, 13, Mickwitz (2015), Wahlström, N. (2022) kap. 1-3.

Därtill relevanta styrdokument för er undervisning

Seminarium 2. Kunskap, undervisning och lärande

Diskussioner i grupper samt föreläsning/seminarium i helgrupp av inläst seminarielitteratur. Förutom litteraturen diskuterar vi även fältuppgiften under seminariet.

Inför seminariet ser ni föreläsningen om observation av Eva Svärdemo Åberg och Ann Kyléns föreläsning om lärandeteorier.

Aktuell kurslitteratur: Ackesjö, H. & Dahl, M. (2022), Bjørndal (2005) kap. 1-3 + 7, Blomström, V. & Wennerberg, J (2021), s. 133-149 + 180-188 , Hansén & Forsman (2017) kap. 6, 7, Phillips & Soltis (2014) kap. 1, 3, 5, 6 och Wahlström, N. (2022) kap. 1-3 + 6

Seminarium 3. Kunskap, undervisning och lärande – frågan om god utbildning

Diskussioner i grupper samt föreläsning/seminarium i helgrupp av inläst seminarielitteratur. Inför seminariet tar ni del av Larissa Mickwitz föreläsning, Skolans uppdrag och frågan om god utbildning.

Aktuell kurslitteratur: Biesta (2015), Blomström, V. & Wennerberg, J (2021), s. 180-196, Hansén & Forsman (2017) kap. 6, 15, Mickwitz (2015), Phillips & Soltis (2014) kap. 1, 3, 5, 6 och Wahlström, N. (2022) kap. 1-3 + 6

Seminarium 4. Skolans kunskapsuppdrag i teori och praktik

Diskussioner i grupper samt föreläsning/seminarium i helgrupp av inläst seminarielitteratur.

Ni diskuterar även i grupperna varandras fältuppgifter. Alla ska ha läst varandras texter och skrivit kommentarer som lämnas in på Athena samt tas med utskrivna till seminariet. Att ge kamratfeedback är en obligatorisk del av kursen.

För att kunna dela med dig av din text till din arbetsgrupp så lägger du upp den på Athena

Publikation Athena: Publicera din text i Athena i din seminariegrupps mapp/fältstudien. Döp filen till ”ditt namn _fältstudie”.

Aktuell kurslitteratur: Biesta (2015), Bjørndal (2018) kap. 1-3 + 7, Blomström, V. & Wennerberg, J (2021), s. 133-137 + 317-325, Hansén & Forsman (2017) kap. 4, 5, 11, Phillips & Soltis (2014) kap. 1, 3, 5, 6 och Wahlström, N. (2022) kap. 1-3 + 6 + bilagan

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet
https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-postadressen studievagledare@edu.su.se. Observera att vid eventuella omtentor behöver du kontakta studievägledningen på nytt. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.

Examination och betygsättning

Examinationen är individuell och utgörs av en skriftlig diskuterande text i akademisk genre. Den ska ta sin utgångspunkt i kurslitteraturen och du ska således förhålla dig till *all litteratur* i resonemangen (med referenser). Utöver referenser krävs också att du genomgående gör sidhänvisningar till vad du har läst var i kurslitteraturen som underbygger dina resonemang.

Alla seminarier är obligatoriska att närvara vid. Kompensation för eventuell frånvaro vid enstaka seminarium tillhandahålls i Athena och skickas till din seminariehandledare innan betyg kan registreras.

Stockholms universitetet är en statlig myndighet och omfattas av principen om allmänna handlingars offentlighet. Skriv därför inga känsliga personuppgifter i dina inlämningar och tänk på att avidentifiera personer och organisationer i texterna du lämnar in. Alla inlämningar via lärplattformen Athena får inte innehålla namn eller personnummer (undantaget examensarbeten)

Som student är det viktigt att du känner till vilka riktlinjer som gäller vid tentamen vid Stockholms universitet. Universitetet har en central informationssida som innehåller regler för salstentamen, information om IT-system och annat som är aktuellt vid tentamensskrivning. Klicka på länken för att ta del av informationen.

Examinationstexten

- Examinationstexten bör inkludera frekventa hänvisningar till kurslitteraturen enligt etablerat referenssystem – företrädelsevis något av Harvardsystemen (med parenteser i löpande text). En guide för referenshantering finns på Athena.
- Textens omfång bör inte överstiga 3000 ord, exklusive litteraturlista och eventuell titelsida.
- Texten ska vara skriven på svenska och du ska granska språket innan du lämnar in.
- Ange namn, födelsenummer och kurskod i ditt dokument.

Inlämning

Examinationen ska lämnas in på Athena senast den 23 mars kl 23:59. Spara dokumentet som Wordfil (.docx/.doc) eller PDF. Undvik andra filformat och komprimera heller inte filen – detta kan medföra att vi inte kan öppna och bedöma din examination.

Studenter med intyg om särskild pedagogiskt stöd skickar intyget till institutionens studievägledare. En särskild mapp för inlämning med extra tid kommer att finnas på Athena för dem som har intyg.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat.

Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, så kallade självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer.

Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras eller AI-genererad text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betyg

Stockholms universitet använder en sjugradig betygsskala. *A* är det högsta godkända betyget och *E* är det lägsta. Underkända betyg är *F* och *Fx*. Betyget *F* innebär omexamination och betyget *Fx* komplettering (en gång inom sju arbetsdagar).

Om inte kompletteringen inkommit inom sju dagar eller om examinationen efter komplettering inte bedöms motsvara kriterierna för ett godkänt betyg så kvarstår betyget *Fx* utan möjlighet till vidare komplettering.

Omexamination

Om du inte lämnar in din rapport vid det ordinarie examinationstillfället eller får ett underkänt betyg (och inte blir godkänd vid en eventuell komplettering) så kontaktar du kursadministratören och anmäler att du ska göra en omexamination senast en vecka innan omexaminationstillfället. Det är samma betygskriterier som gäller vid omexamination. Då du kontaktar kursadministratören uppger du ditt namn så som det är registrerat på Athena, ditt ärende, vilken kurs det är fråga om, vilken termin du varit registrerad, samt ditt användarnamn i Athena.

Följande datum gäller för omexamination:

- Senaste inlämning för *Omexamination* är den 18 maj kl 23:59.

Betygskriterier

För godkänt betyg krävs att texten är förankrad i kurslitteraturen. Följande prestationer krävs för respektive betyg:

A	Strukturerad, nyanserad och självständig analys av skolans kunskapsuppdrag och lärarprofessionens villkor som förankrats i teori. Därutöver en problematiserad och utvecklad diskussion om den observerade undervisningen i relation till olika aspekter av undervisning och lärande. Språket präglas av klarhet. Logiska övergångar mellan enskilda stycken och större avsnitt medför en klarhet i resonemangen. Texten präglas av en tydlig röd tråd.
B	Strukturerad, nyanserad och till viss del självständig analys av skolans kunskapsuppdrag och lärarprofessionens villkor som förankrats i teori. Därutöver en till viss del problematiserad diskussion om den observerade undervisningen i relation till olika aspekter av undervisning och lärande. Språket präglas av klarhet. Logiska övergångar mellan enskilda stycken och större avsnitt medför en klarhet i resonemangen. Texten präglas av en tydlig röd tråd.
C	En sammanhängande analys av skolans kunskapsuppdrag, med ansats till självständighet, som förankrats i teori. Lärarprofessionens villkor diskuteras med förankring i kurslitteraturen. Därutöver en sammanhängande redovisning och väl genomförd diskussion om den observerade undervisningen i relation till olika aspekter av undervisning och lärande. Språket präglas av klarhet. Logiska övergångar mellan enskilda stycken och större avsnitt bidrar till en tydlig röd tråd i texten.
D	En sammanhängande diskussion av skolans kunskapsuppdrag samt av lärarprofessionen som förankrats i teori. Därutöver redovisas och diskuteras den observerade undervisningen i relation till olika aspekter av undervisning och lärande. Språk och disposition är i huvudsak bra.
E	Med stöd i teorier diskuteras tillfredställande skolans kunskapsuppdrag och lärarprofessionen. Därutöver redovisas den observerade undervisningen och sätts i relation till olika aspekter av undervisning och lärande. Språk och disposition är i huvudsak bra.
Fx	Något *enstaka* resonemang är bristfälligt och/eller knyter inte tillräckligt an till kurslitteraturen. Smärre brister gällande formalia och språk. Betyget *Fx* ges om det bedöms finnas möjlighet till komplettering motsvarande max sju arbetsdagar för att nå ett godkänt betyg (A-E).
F Ofullständigt	Centrala områden är inte framskrivna, felaktiga och/eller kurslitteraturen används inte i tillräcklig omfattning. Texten är språkligt och formellt bristfällig.

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut. Länk till kursutvärderingen läggs antingen ut på Athena eller skickas på mejl till samtliga registrerade studenter.